

Conspect Dinamica grupurilor (37 pagini)

Sursa: Universitatea Spiru Haret din București - www.spiruharet.ro

Coordonator de disciplina: Conf. univ. dr. Sfetcu Raluca

Subiecte dinamica grupurilor

1. **Dinamica grupurilor** – prezentare generala
2. Definitii ale grupului
3. Perspective si abordari teoretice utilizate in studiul grupului
4. Parametrii grupului (M. Deutsch)
5. Grupurile primare. Grupurile secundare (sociale). Colectivul. Categoria
6. **Formarea grupurilor**. Tipuri de grupuri. Principalele taxonomii si categorii ale grupurilor
7. Stadii ale formarii grupurilor – Tuckman (formarea, negocierea, normarea, performanta, incheierea)
8. Teorii explicative pentru formarea grupurilor: teoria nevoii de apartenenta la grup, teoria atingerii unor sarcini/scopuri complexe (Sherif), teoria atractiei interpersonale (Zajong, Zander, Schachter si Festinger) – factorii care influenteaza atractia interpersonala
9. **Grupurile de munca/echipele**. Diferentele dintre grup si echipa
10. Modelele de analiza a lucrului in echipa (modelul IPO, IMOI, Cooke&Rosen)
11. **Factori care influenteaza eficienta echipelor** (factorii sistemici, factorii organizationali si factorii interactionali)
12. Cinci caracteristici de baza ale grupului - interactiunea, interdependenta, structura, coeziunea de grup, scopurile (modelul circumplex al sarcinilor de grup/interactiunea de sarcina - Joseph McGrath)
13. **Structura grupului: rolurile in grup**. Tipuri de roluri, taxonomii. Rolurile principale in grup dupa chestionarul lui Belbin
14. Alocarea, transmiterea si asumarea rolurilor (ambiguitatea si conflictul de rol)
15. **Structura grupului: sistemul normativ**. Tipuri de norme. Teorii privind formarea sistemului normativ in grupe. Aderarea la norme, mentinerea si schimbarea lor
16. **Leadership-ul in grup**. Conducerea grupurilor. Abordari teoretice ale leadership-ului
17. **Grupurile experientiale (de formare, de intalnire, maraton)**
18. Grupurile de formare/training (grupuri T). Obiectivele grupului de formare (K. Lewin)
19. Grupurile de intalnire (Carl Rogers). Obiectivele grupului de intalnire (F. Seamen)
20. Grupurile maraton (G. R. Bach). Efectele maratonului (G. Bach si E. Mintz)
21. **Grupurile terapeutice**. Dezvoltarea terapiilor de grup
22. Factori terapeutici. Tehnici generale
23. Tipologii ale grupurilor de psihoterapie (activitate, de sprijin, psihoeducationale, psihodinamice). Terapii de grup in functie de orientarea teoretica
24. Organizarea grupurilor de psihoterapie. Abilitati ale terapeutilor de grup
25. **Grupuri sociale**: recreative, de prieteni, nominale, de socializare, de autoajutorare
26. **Grupurile mari**. Tipuri de grupuri mari. Teorii explicative pentru dinamica grupurilor mari
27. Grupul mare ca grup terapeutic
28. Grupurile mari si fenomenele de masa (zvonurile, moda, panica)

Bibliografie:

- Sfetcu Raluca, *Dinamica grupurilor*, Ed. Fundatiei de Maine, Bucuresti, 2015

1. Dinamica grupurilor – prezentare generala

Termenul **dinamica** vine de la un cuvânt grecesc care înseamnă **forta**.

Inventarea expresiei i se datorează lui **Kurt Lewin**, a cărui Școală face din dinamica grupului studiul sistematic și experimental al structurii și proceselor ce se petrec în grup și determină relațiile grupului cu exteriorul.

Dinamica grupului - schimbări adaptative pe care grupul le suferă pe parcursul vieții sale.

Astăzi, dinamica grupurilor se constituie în două mari părți:

- **ansamblul fenomenelor psihosociale ce se produc în grupurile mici și legile care le reglementează** (de ex.: relațiile ce se stabilesc între grup și mediul său, influența exercitată de grup asupra membrilor săi, influența generatoare a unui anumit climat psihologic, viața afectivă a grupului și evoluția sa în diverse circumstanțe, factorii coeziunii și disocierii etc.);
- **ansamblul metodelor de acțiune asupra personalității prin grup și a metodelor de acțiune a acestor grupuri asupra grupurilor mai largi** (de ex.: studiul proceselor de schimbare: atitudini, sentimente, percepție de sine și de altul, prin intermediul grupului, adică a tehnicilor de manipulare a grupurilor, utilizarea metodelor de grup pentru tratarea diverselor tulburări, studiul schimbărilor sociale prin grupurile mici).

2. Definiții ale grupului

Omul se definește pe sine ca personalitate în relațiile cu ceilalți semenii, cu societatea în ansamblul ei. El trăiește și acționează având conștiința apartenenței la un grup. De la **dinamica personalității în plan individual** trebuie să treacă și la **dinamica ei în plan social**.

Tendința de a ne alătura altora în grupuri este, probabil, caracteristica cea mai importantă a oamenilor, iar procesele care se desfășoară în aceste grupuri lasă o amprentă de nesters asupra membrilor lor și asupra societății.

Etimologic, termenul provine din italianul “**gruppo**”, termen tehnic ce desemna în pictură niște figuri aranjate simetric, alcătuind subiectul operei. Pentru a fi numite astfel, trebuiau să producă impresia de totalitate și integralitate.

Definim **grupul** ca o noțiune fundamentală în sistemul de categorii al psihologiei sociale, desemnând o pluralitate de persoane interrelaționate într-un anumit fel prin **legături integrative de tip normativ, comunicativ, afectiv și funcțional**.

Membrii grupului au scopuri comune, desfășoară activități comune, comunică și stabilesc relații care au o anumită evoluție în timp. Prin natura sa, societatea umană are o organizare grupală, fiind formată din grupuri mari (popoare, etnii, clase sociale) care includ diverse alte tipuri de grupuri mijlocii și mici (colective de muncă, clase de elevi, grupuri de prieteni, familii, cupluri).

Grupul este un ansamblu de persoane reunite (în mod stabil sau temporar) pe baza unei comunități de interese, de concepții etc.; (grupă, colectiv). Grupul este un tot unitar, în care fiecare individ reprezintă doar o parte, dar cu o poziție bine structurată, care-i determină drepturile, datoriile și îl influențează ideologic.

“Un grup este o colecție de persoane între care se stabilesc relații reciproce” (Cartwright & Zander).

“Un grup este o unitate socială care constă dintr-un număr de persoane ce au un statut și relații de rol clar definite”(Sherif & Sherif).

Un grup este "un set limitat de relații modelate între membrii" (Arrow, McGrath, & Berdahl).

3. Perspective și abordări teoretice utilizate în studiul grupului

✓ Perspective

Există **nouă perspective** diferite utilizate în studiul grupurilor:

- **Perspectiva psihodinamică** - examinează grupurile din punctul de vedere al interacțiunii dinamicilor psihologice sau sociopsihologice profunde care stau la baza comportamentului de suprafață.
- **Perspectiva funcțională** - examinează grupurile din punctul de vedere al intrării și / sau proceselor care funcționează pentru a influența eficacitatea grupului.
- **Perspectiva temporală** - examinează grupurile din prisma modului în care acestea se dezvoltă și se modifică în timp.
- **Perspectiva conflict-putere-statut** - examinează grupurile în termeni de dinamică de putere, statut, resurse și relațiile sociale, pe de o parte, și structurile de grup asociate cu aceste procese.
- **Perspectiva simbolic-interpretativă** - se axează pe construcția socială a grupurilor și oferă explicații bazate pe înțelesul pe care grupurile îl au pentru membrii lor.
- **Perspectiva identității sociale** - examinează grupurile din punctul de vedere al percepției membrilor grupurilor sociale din care fac parte și a identificării lor cu aceste grupuri, identitatea socială pe care o construiesc pe baza acestei identificări, precum și dinamica dintre ingroupuri și outgroupuri, generată de această identitate socială.

- **Perspectiva social-evolutiva** - postuleaza ca structura si interactiunea de grup reflecta forte evolutive care au modelat comportamente sociale umane de mii de ani.
- **Perspectiva retelei sociale** - considera grupurile ca fiind structuri interconectate, integrate in retelele sociale mai mari. Grupurile, proprietatile lor si procesele sunt conceptualizate in termeni de modele de relatii intre membri.
- **Perspectiva feminista** - contesta abordarile traditionale ale grupurilor prin investigarea si teoretizarea modului in care puterea si privilegiul sunt puse in aplicare prin interactiuni care favorizeaza un gen in defavoarea celuilalt.

✓ **Abordari teoretice**

Doua dintre cele mai frecvent utilizate abordari sunt:

- **modelul coeziunii** - sustinut de psihologia sociala experimentală;
- **modelul identitatii** - sustinut de psihologia cognitiva.

Abordarea experimentală - definește grupul ca fiind „o unitate socială constând dintr-un număr de indivizi, care se găsesc unii cu alții în relație de rol și de statut, stabilite după o perioadă de timp, și care posedă un set de valori sau norme ce reglementează comportarea reciprocă, cel puțin în probleme ce privesc grupul” (Muzafer Sherif, 1969). Definiția cuprinde, asadar, trei idei:

- grupul e o formațiune de mai multe persoane;
- persoanele se afla în interrelație, orice relație reciprocă cuprinde două părți: una funcțională și una emoțională;
- grupul dezvoltă în timp norme și valori care reglementează comportarea comună.

Abordarea cognitivă - grupul este conceptualizat ca „o colecție de persoane care au interiorizat aceeași identitate drept componentă a imaginii de sine” (J. Turner, 1981, J. Eiser, 1986). Ideea centrală a teoriei identității sociale este clădită în jurul conceptului de categorie socială (naționalitatea, apartenența politică, echipa sportivă sau echipa de lucru etc.). Fiecare dintre aceste apartenențe este reprezentată în mintea individului sub forma unei imagini identitare care descrie și, totodată, prescrie atributele pe care individul trebuie să le dețină în calitate de membru al categoriei sociale.

Tajfel și Turner formulează în 1979 abordarea lor asupra identității sociale prin următoarele principii teoretice:

- indivizii caută să mențină sau să acceadă la o identitate socială pozitivă;
- identitatea socială pozitivă este bazată pe comparații favorabile care pot fi făcute între grupul de apartenență și alte grupuri pertinente;

etc.